

mintatulun

布農語的浪子回頭

ブヌン語の「放蕩者の改心」

“The Return of the Prodigal Son” in the Bunun Language

漢語 | Savi-Istasipal 張小芳

(政大版九年一貫原住民族語教材巒群布農語編寫組編輯委員)

族語 | Manias-Istasipal 張玉發

(政大版九年一貫原住民族語教材巒群布農語編寫組主編)

Mapataqu saak i tama tu tuko-uq malas-Bunun is tupa-un tu “浪子回頭” ka, tudiip in saak maqansiap tu samuq is uka qaan a sinpalas-Bunun a tupa-un tu “浪子”. Mopa ma-aq qabas a Bunun a malmananu tu matusuqtis i issia tine’sik mata tu vali ka minbuan tu haip in ti tu sinpatumantuk tu samu, paaq pu-un nii tu lungulungu maqtu minheza ka mopa ta tu bunun. Maqasam naam madadengaz tu asa tu matusuqtis tutuza ki sinpatumantuk tu samu, ma-aq i ni-i tu matusuqtis a na mutinkul nait mataz, ma-aq i ni-i ka, na nait malatpu ka tastulumaq nait tastusiduq.

Tupa naak tama tu: Heza sinpalas-Bunun a qalinga ka tupa-un tu “matmazavmazav”, sintupa tu lusqa tantungutungu haan bunun lumaq ikmazav ma-un qesing. Tuza pu-un tu kasalqetun saduu ka lusqa tu ma-aq a Bunun a maqazasqas, nii tu makishung, uka ka nanu tu lusqa matmazavmazav.

在與父親請教「浪子回頭」族語該怎麼表達時，我才知道，布農族原來沒有「浪子」一詞。因為，早期的布農族社會，謹守著眼睛被射傷的後來稱為「月亮」的太陽所立下的規範，也很難出現「浪子」這號人物。我們的律法，甚至是長輩，會告誡我們一定要謹遵約定與規範，若不遵從，就會受傷或死亡。嚴重時，可能讓整個家族甚至整個氏族都遭致滅亡的命運。

父親指出，布農語有一個詞彙叫 matmazavmazav，是形容一個人到處白吃白喝。雖然他的行徑令人嫌惡，但是布農族社會是非常重視分享的，所以就任由他 matmazavmazav。

Muqna tama tupa tu: Heza ang tas-a qalinga ka tupa-un tu “mininqazumqazum”, sia nepa kis alatpu-an i tastulumaq tu mintinalu. Ma-aq nepun tu mintinalu ka uka in a sepuk istaa, uka amin a sa-upa ta istaa, qanglasdengaz salaz.

Tupa naak tama tu, ni-i tu kasalpu-un i, ma-aq nenkun is isqansepun i metastulumaq a siza-un nai ta sepuk, mopa pinkaz-av ang is heza mopa ta ki na paqenanan i duma tu siduq. Tutuza ka Bunun tu kanahipun is miliskin.

Ma-aq tu tunaqtung in tama ka tupa tu, ma-aq lopa ko ka uvavaz-az a lusqa tas-a iliskinun is matintatini munata miqumis, al tupa tu dikusan i tamatina ka nii tu san sa-upa ta, lusqa panngunungunu kilim i kuzkuza-un, mitmaqmaq in miqdi ka tudiip in miliskin i ihaan me-asang tu tamatina, tupa-un mita malas-Bunun tu “mintatulun”, paaq pu-un tupa-un i bunun tu na mintatulun a, tutuza tu mintatulun.

父親又說，還有一個詞彙是 mininqazumqazum，意為指「失怙的孤兒」。這種孤兒因無人照料其生活，更無人聞問，處境堪稱可憐。

父親還告訴我，別擔心，上述這兩種人一旦被其同氏族的人發現，他們絕對不會坐視不管。因為這種人的存在，關係著一個氏族的榮辱，也許還會遭到別的氏族的譏笑呢！真是可愛的布農人。

父親終於有了結論：現今有很多的年輕人，一心只想隻身到外地生活，而不管父母親的挽留與不捨。在其四處碰壁、遍體鱗傷的時候，此時，才想起家鄉的父母親。布農語會用 mintatulun 來描述這種情形，所以，「浪子回頭」應可譯為 mintatulun。

註：mintatulun 原意為「後悔」，且蘊含有「遺憾」及「羞愧」之意。是故，此詞通常用在後悔莫及的時候。